

Atelierdagen bieden bouwstenen voor duurzame provincie

Flevoland wil een energieneutrale provincie worden. En dat betekent dat er de komende jaren veel veranderingen gaan plaatsvinden. De nieuwe Omgevingsvisie moet voor iedereen duidelijk maken op welke manier de Provincie dit hoopt te bereiken. Om die meerjarenpolitiek in de dagelijkse praktijk vorm te kunnen geven, werkt het bestuur heel gericht samen met verschillende partners. Tijdens de Atelierweek Energie gingen deze partijen met elkaar in gesprek over duurzaam wonen.

De Atelierdagen werden maandagavond ingeleid door gedeputeerde Michiel Rijsberman. Tegenover een bont gezelschap van bestuurlijke ambtenaren, Statenleden, milieuorganisaties en andere betrokkenen schetste hij de toekomstwens van Flevoland. Dinsdag spraken zij samen onder meer over de uitdaging om alle woningen in de provincie energieneutraal te maken. Pieter Paul Verheggen van het onderzoeksbureau Motivaction uit Amsterdam liet zien welke typen mensen er allemaal zijn en wat hun motivatie kan zijn om wel of niet mee te doen aan deze overgang. Het grootste gedeelte wil best meewerken, maar de verschillende groepen moeten allemaal anders worden benaderd. Zo is er een grote groep mensen die niet zit te wachten op sturing vanuit de overheid. Deze inwoners hebben wel een duidelijke wens, maar weten niet goed tot wie ze zich met die vraag moeten wenden.

Nieuwe woningen

Tegelijkertijd verrijzen in Flevoland natuurlijk ook voortdurend nieuwe woningen. Hoe bouw je nu energieneutrale huizen?' vroegen de aanwezigen zich de volgende dag af. Erwin Lindeijer van de gemeente Almere vertelde over de wijk Nobelhorst, die energie-onafhankelijk moest worden. Dat opzet is helaas niet gelukt, maar het project was een leerzame ervaring. In een aantal andere wijken bouwde Almere namelijk reguliere woningen. Feitelijk concurreerde de stad dus met zichzelf. Want waarom zou iemand die graag in Almere wil wonen meer betalen voor een zuiniger woning, als het ergens anders in de stad goedkoper wonen is in een 'gewoon' huis? En zou die concurrentie ook tussen verschillende steden of gemeenten kunnen bestaan? De conclusie luidt: kies een consequente werkwijze, anders werkt de aanpak niet.

'Voor niets gaat de zon op'

'Voor niets gaat de zon op', luidt een bekend spreekwoord. Op de derde Atelierdag liet iedereen die uitdrukking eens rustig op zich inwerken. Het gesprek richtte zich op de mogelijkheden van zonne-energie in de provincie. Vanwege de enorme belangstelling vond de sessie plaats in het Aviodrome. Karin Kuijper van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) noemde drie tips voor aan overheden die zonnepanelen willen aanbrengen. Deze panelen zouden op allerlei locaties geplaatst kunnen worden. Midden in het landschap, langs een drukke weg, bij het water of op een bedrijventerrein. Kuijper adviseerde bestuurders allereerst om vooraf een duidelijke indruk te geven van het verwachte landschapsbeeld. Ook kunnen ruimte en energie soms op gespannen voet staan. De weerstand tegen zonnepanelen moet daarom niet worden onderschat. Het laatste woord hierover is dus nog niet gezegd.

Goed voorbeeld

De laatste dag ging over hoe de Provincie als organisatie het goede voorbeeld kan geven. De energietransitie gaat heel veel vragen van de inwoners en bedrijven van Flevoland, daarom is het belangrijk dat de Provincie als organisatie kan laten zien wat de gevolgen en kansen zijn van deze ontwikkelingen. In het Atelier werd gesproken over hoe de gebouwen van de Provincie energieneutraal gemaakt kunnen worden, maar ook hoe bijvoorbeeld de grond en de wegen van de Provincie gebruikt kunnen worden voor de opwekking van energie. En hoe je via de inkoop van spullen en diensten ook andere partijen kunt bewegen om duurzamer te werken. Denk bijvoorbeeld aan het bouwen van viaducten, die je zo zou kunnen maken dat ze aan het eind van hun levensduur volledig hergebruikt kunnen worden. Kortom, laten zien dat je niet alleen van anderen verwacht dat ze met de transitie aan de slag gaan, maar dat het de Provincie zelf ook menens is.

*Alle presentaties worden zo spoedig mogelijk op visieopflevoland.nl geplaatst.
Hier staan ook uitgebreidere verslagen van de afzonderlijke Atelierdagen.*